

การศึกษาพัฒนาการคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา^{ชั้นปีที่ 5}
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก
โดยประยุกต์ใช้โน้ตบุ๊ก โค้งพัฒนาการที่มีตัวแปรแฝง

คุณภกต ปิยะสุข

คุณภกต เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต^{ชั้นปีที่ 5}
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา^{สาขาวิชาการบริหารการศึกษา}
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณวินิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณวินิพนธ์ได้พิจารณา
คุณวินิพนธ์ของ ศุภกฤต ปียะสุข ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา¹
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวินิพนธ์

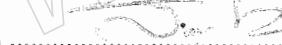
.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ กนคลาด)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.สุขุม มูลเมือง)

คณะกรรมการสอบคุณวินิพนธ์

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียวอิศรค)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ กนคลาด)

.....กรรมการ

(ดร.สุขุม มูลเมือง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณะกรรมการศาสตร์อนุมัติให้รับคุณวินิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา¹
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกิติกร)

วันที่ ๓เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนินพนธ์บันนี่ที่สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี
ยิ่งจากองค์ศาสตราจารย์ ดร. คุณวุฒิ คงคลา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม
ดร.สุขุม นูลเมือง และคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณามาให้ข้อคิด คำแนะนำ และ
ตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกทราบชัดในความอนุเคราะห์เป็นอย่างมาก
จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนักเรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียวอิหรส ประธานคณะกรรมการ
สอบปากเปล่า และรองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์ ริءองชัย กรรมการผู้แทนบัณฑิตศึกษาที่ให้
ความอนุเคราะห์แนะนำการปรับปรุง แก้ไขดุษฎีนินพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณะครุ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการนำข้อมูล
มาในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ปี่ยะสุข และเพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่เคยให้กำลังใจ และ
กระตุ้นอยู่เสมอ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ สร่งเสริม และสนับสนุนต่อผู้วิจัย โดยตลอด จนสามารถ
สำเร็จลุล่วงตามเจตนาตามทุกประการ

คุณกฤต ปี่ยะสุข

52810122: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ปร.ด. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)

คำสำคัญ: คุณลักษณะของนักเรียนระดับประถม/ โนเมเดล โถงพัฒนาที่มีตัวแปรแฝง/ ภาคตะวันออก
ศุภกฤต ปิยะสุข: ศึกษาพัฒนาการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา¹
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก โดยประยุกต์ใช้โนเมเดล โถง
พัฒนาการที่มีตัวแปรแฝง (A STUDY OF DEVELOPMENT CHARACTERISTIC OF
THE PRIMARY SCHOOL STUDENTS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION
COMMISSION IN EASTERN AREA USING LATENT GROWTH CURVE MODEL)

คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์: คุณวุฒิ คงคลาด, Ed.D. สุขุม นูลเมือง ศศ.ค. 166 หน้า
ปีพ.ศ. 2556.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา¹
ในภาคตะวันออก และศึกษาอิทธิพลของปัจจัยพื้นฐานทางครอบครัวและเพศของนักเรียนที่มีต่อ²
พัฒนาการคุณลักษณะของนักเรียน โดยประยุกต์ใช้โนเมเดล โถงพัฒนาการที่มีตัวแปรแฝง กลุ่มตัวอย่าง
ได้แก่ โรงเรียนจำนวน 237 โรงเรียน แยกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก 87 โรงเรียน ขนาดกลาง 90 โรงเรียน
และขนาดใหญ่ 60 โรงเรียน ได้รับคืนแบบสอบถามตามกลุ่มอายุละ 80 คุณภาพของแบบสอบถาม
โดยการหาค่าความสอดคล้องได้ $0.60 - 1.00$ และค่าความน่าเชื่อถืออยู่ระหว่าง $0.84 - 0.95$ สถิติที่ใช้
ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบไคสแควร์ และประเมิน โนเมเดล
โดยใช้ดัชนี *CFI* ดัชนี *NFI* ดัชนี *IFI* ดัชนี *RMSEA*

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบร่วมนักเรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะกัน³
จนบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนปฏิบัติตามเองเป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อที่บ่อยครั้ง⁴
เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความเข้มแข็งหนั่นเฟียร์ ความอ่อนโยน⁵ และความ⁶
ความประหัศด และนักเรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะเป็นบางครั้งเกี่ยวกับความสุภาพอ่อนน้อม⁷
การบำเพ็ญประโยชน์ ตามลำดับ

2. เพศ ลักษณะของครอบครัว การศึกษาของมารดา การอยู่อาศัย และคุณลักษณะ⁸
ทั้ง 8 ด้าน ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมั่นคงสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .01 และ .05

3. วิถีโจร (Trajectory) ของพัฒนาการลักษณะ ได้ผลดังนี้⁹

3.1 นักเรียนเริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความซื่อสัตย์ ความกตัญญู
ต่อที่ ความสุภาพอ่อนน้อม ความอ่อนโยน¹⁰ ความเข้มแข็งหนั่นเฟียร์ ความประหัศด การบำเพ็ญ¹¹
ประโยชน์ และความเข้มแข็งหนั่นเฟียร์ ไม่เป็นศูนย์ แต่เวลาผ่านไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนมีพัฒนาการด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญูต่อที่ ความสุภาพอ่อนน้อม ความเอื้อเฟื้อเพื่อเพื่อ
ความมีระเบียบวินัย ความประทับใจ การบำเพ็ญประโยชน์ และความขยันหมั่นเพียรลดลง

3.2 นักเรียนเริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนแต่ละคนมีความซื่อสัตย์
และความมีระเบียบวินัยแตกต่างกัน เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนแต่ละคน
มีพัฒนาการด้านความซื่อสัตย์ และความมีระเบียบวินัยแตกต่างกัน

3.3 นักเรียนชายเริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความซื่อสัตย์
ความกตัญญูต่อที่ และความประทับใจกว่านักเรียนหญิง เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 นักเรียนชายมีพัฒนาการด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญูต่อที่ ความมีระเบียบวินัย และ
ความขยันหมั่นเพียรน้อยกว่านักเรียนหญิง ยกเว้นการบำเพ็ญประโยชน์ที่นักเรียนชายมีพัฒนาการ
มากกว่านักเรียนหญิง

3.4 นักเรียนเริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้มีบิดามารดาอาศัยอยู่ร่วมกัน
มีความกตัญญูต่อที่ ความมีระเบียบวินัย และการบำเพ็ญประโยชน์ น้อยกว่านักเรียนที่มีบิดามารดา
ไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกัน เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนที่มีบิดามารดาอาศัย
อยู่ร่วมกันมีพัฒนาการความกตัญญูต่อที่ ความสุภาพอ่อนน้อม ความมีระเบียบวินัย และความ
ขยันหมั่นเพียรมากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกัน

3.5 นักเรียนเริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้มีการศึกษาของมารดาระดับ
ปริญญาตรีขึ้นไปมีความมีระเบียบวินัย น้อยกว่านักเรียนที่มีการศึกษาของมารดาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้มีการศึกษาของมารดาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีพัฒนาการ
ความสุภาพอ่อนน้อม ความมีระเบียบวินัย ความประทับใจ การบำเพ็ญประโยชน์ และความขยันหมั่นเพียร
มากกว่านักเรียนที่มีการศึกษาของมารดาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

3.6 นักเรียนเริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้ที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา
มีความกตัญญูต่อที่สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา เมื่อเวลาผ่านไปจนถึง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา มีพัฒนาการความกตัญญูต่อที่น้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้
อาศัยอยู่กับบิดามารดา ยกเว้นความประทับใจ และการบำเพ็ญประโยชน์ที่ผู้อาศัยอยู่กับบิดามารดา
มีพัฒนาการมากกว่าผู้ที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา

52810122: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRRTTION: PH.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEY WORD: CHARACTERISTICS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS/ LATENT GROWTH CURVE MODEL/ EASTERN AREA

SUPAKRIT PLYASOOK : DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL CHARACTERISTIC GROWTH OF THE PRIMARY SCHOOL STUDENTS UNDER THE OFFICE OF BACSCIC EDUCATION COMMISSION IN EASTERN AREA USING LATENT SROWTH CURVE MODEL) ADVISOR COMMITTEE: KUNAWUDH KONCHALARD, ED.D, SUKHUN MOONMUANG, ED.D. 166 P. 2013.

The purposes of study were to develop the educational characteristic growth of the primary school students in eastern area using latent growth curve model and investigate the influence of the factors of family background and students' gender toward their characteristics. The sample consisted of 237 school as classified by 87 small-size, 90 medium-size, and 60 large-size school.

The instrument was a questionnaire with 0.60 - 1.00 IOC values and its reliability being 0.84 - 0.95
The statistical - square, and *CFI*, *NFI*, *IFI*, and *RMSEA* indexes.

The findings were as follows:

1. The students' characteristics in eight aspects were frequently occurred. Considering aspect by aspect, they were found that the students behaved themselves as greatfulness, faithfulness, disciplines, endeavor, generosity, and economy. They sometimes behaved themselves on the aspects of courtesy and consciousness, respectively.

2. The observed variables were mostly correlated with statistically significance at .001, .01, and .05 levels.

3. The trajectory students' characteristics development were found as follows:

3.1 When the students studied in primary I, their behaviors in the aspect of faithfulness, Greatfulness, courtesy, generosity, disciplines, economy, consciousness, and endeavor showed without zero but when they studied in primary VI, their behaviors in all aboved aspects were clecreased.

3.2 When they studied in the primary I, each of them showed differently behaviors in faithfulness and disciplines and when they were in primary VI the above behaviors were also developed differently.

3.3 The male students in primary I showed faithfulness, greatfulness, and economy more than the female students but when they were in primary VI, the male's behaviors in the above aspects were showed less than the female did.

3.4 The primary I students whose parents lived together, they showed less greatfulness, disciplines, and consciousness than once whose parents did not live together. When the times passed by, they were in primary VI, whose parents live together showed more greatfulness, courtesy, disciplines and endeavor than those whose parents did not live together.

3.5 The primary I students whose their parents earned bachelor's degrees and more showed less disciplines than those ones whose parents earned lower bachelor's degrees. When they were in primary VI whose parents earned bachelor's degrees or more showed their courtesy, disciplines, economy, consciousness and endeavors more than ones whose parents earned less than bachelor's degree.

3.6 The primary I students who lived with parents showed their greatfulness more than those ones who did not live with parents. When they were in primary VI and lived with parents showed their greatfulness less than ones who did not live with their parents except ones who lived with their parents showed more economy and consciousness than ones who did not live with parents.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
สารบัญ	๓
สารบัญตาราง	๔
สารบัญภาพ	๕
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
กำหนดของการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ข้อจำกัดของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	13
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	14
หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักเรียน	39
การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน	46
โถึงพัฒนาการ	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
3 วิธีดำเนินการวิจัย	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	79
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	81
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การวิเคราะห์ข้อมูล	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	138
สรุปผลการวิจัย	138
อภิปรายผล	141
ข้อเสนอแนะ	146
บรรณานุกรม	148
ภาคผนวก	151
ภาคผนวก ก	152
ภาคผนวก ข	159
ภาคผนวก ค	161
ประวัติย่อของผู้วิจัย	166

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ภาพรวมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	36
2 ตัวอย่างการจัดประเภทเหตุผลของการตัดสินทางจริยธรรม	51
3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	80
4 จำนวนและร้อยละของลักษณะทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม	87
5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก ภาพรวม	89
6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก รายข้อ	90
7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก ภาพรวม	94
8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาคตะวันออก รายข้อ	95
9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาคตะวันออก ภาพรวม	99
10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาคตะวันออก รายข้อ	100
11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาคตะวันออก ภาพรวม	104
12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาคตะวันออก รายข้อ	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต	109
14 การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โค้งพัฒนาการด้านความซื่อสัตย์	114
15 การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โค้งพัฒนาการ ด้านความกตัญญูกตเวที	117
16 การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โค้งพัฒนาการด้านความสุภาพอ่อนน้อม	120
17 การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โค้งพัฒนาการด้านความอึ้งเพื่อเพื่อแผ่	123
18 การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โค้งพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัย	126
19 การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โค้งพัฒนาการด้านความประหยด	129
20 การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โค้งพัฒนาการด้านการบำเพ็ญประโยชน์	132
21 การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โค้งพัฒนาการด้านความขยันหมั่นเพียร	135
22 ผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดความสอดคล้อง	162

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 แสดงแนวทางการพัฒนาและการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	55
3 ไมมเดล โถึงพัฒนาการด้านความชื่อสัตย์	113
4 ไมมเดล โถึงพัฒนาการด้านความกตัญญูตเวที	116
5 ไมมเดล โถึงพัฒนาการด้านความสุภาพอ่อนน้อม	119
6 ไมมเดล โถึงพัฒนาการด้านความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่	122
7 ไมมเดล โถึงพัฒนาการด้านความมีระเบียบวินัย	125
8 ไมมเดล โถึงพัฒนาการด้านความประทับใจ	128
9 ไมมเดล โถึงพัฒนาการด้านการบำเพ็ญประโยชน์	131
10 ไมมเดล โถึงพัฒนาการด้านความขยันหมั่นเพียร	134